

Naša nova povest.

Z novim letom bo začela v »Slov. gospodarju« izhajati povest »Skrivnostni studenec«. Snov te res zanimive, z dejanji bogato prepletene povesti je vzeta iz kmečkega življenja na vasi v pokojnem času. Naslikano je kmečko življenje z ljubeznijo, s krivnostnim umorom, z obsodbo po nedolžnem, s strastjo tihotapljenja itd. Eno dejanje podi drugega in zaradi tega bodo naši enjenji naročniki in čitatelji komaj čakali prihodnje številke. Povest je privlačna od začetka do konca in bode zadovoljila vsakega, ki jo bo čital. Agitatorjem polagamo na srce, naj pri širjenju »Slovenskega gospodarja« nove naročnike opozorijo na novo povest, koje naslov že jamči, da je bo čitatelj vesel.

Pij XI. slovanskim zedinjenim cerkvam. V nedeljo, 13. novembra, pred praznikom sv. Jozafata, nadškofa v Polocku, velikega mučenika katoliške vere in vdanosti napram rimskemu papežu, je bil svečano blagoslovljen v Rimu zavod sv. Jozafata, ki je namenjen bogoslovcem slovanskih zedinjenih cerkva. Ob tej priliki se je zbralo v Rimu 7 slovanskih grško-katoliških škofov, med njimi dr. Njaradi, škof v Križevcih v naši državi. Svečano službo božjo, ki ji je pristvoval kardinal Sincero, je opravil po grškem obredu škof Kocilovski iz Przemisla. Po cerkvenem opravilu si je ogledal g. kardinal zavod, ki je novi dokaz velike skrbi in ljubezni papeža Pija XI. napram slovanski zedinjeni cerkvi. V zavodu je sedaj 35 bogoslovcev, ki so prišli iz sredine zedinjenih katoliških slovanskih cerkva: hrvatske, ukrajinske, srbske in bolgarske. V nedeljo na dan blagoslovljive zavoda, ob pol sedmih popoldne je papež Pij XI. sprejel v avdijenci grško-katoliške škofove ter je v nagovoru na nje priporočal, naj delujejo za zedinjenje ločenih cerkva s katoliško v duhu ljubezni in strpljivosti napram ločenim bratom. Nujno je tudi potrebna molitev za zedinjenje in proučevanje vzhodnega cerkvenega vprašanja. Nato so bili s svojimi škofi na čelu sprejeti gojenci zavoda sv. Jozafata. V jako pristranih besedah jim je Sv. Oče priporočal, naj se pridno bavijo z učenjem, obenem pa naj rastejo v pobožnosti. Znanost dobiva svojo notranjo toplino in novo luč edino le, ako je združena s svetostjo srca in pobožnostjo duha. Z druge strani pa dobiva duhovniška svetost in pobožnost svoj sijaj od znanosti. Povodom bivanja v Rimu so imeli grško-katoliški škofje v Rimu svojo konferenco, ki je trajala od 16. do 17. novembra. Razpravljali so o važnih vprašanjih, kakor o katekizmu, bogoslužnih obrednikih, zakonskem

pravu ter o borbi zoper sovražnike ednosti vere in cerkve. Škofa v Križevcih g. dr. Njaradija je papež sprejel še v posebni avdijenci.

Zadnje cerkev zaprl. Tako delajo boljševiki v Rusiji. Mnogo, prav mnogo krajev je v Rusiji, ki so prej imeli ne samo eno cerkev, marveč po dve in tri in še več, sedaj pa nimajo nobene. Nekatero je druhal, nahujskana od boljševiških kolovodij, razrušila, druge pa so spremenjene v delavska shajališča, gledališča, ali pa se porablja za druge namene. V Mehiki postopajo framasoni in socialisti po vzoru Moskve. Z boljševiškim divjanjem proti veri in Cerkvi nameravajo osrečiti svojo deželo. Ako nekoliko prenehajo s krvavim preganjanjem Cerkve, pa nadaljujejo nekrvavo nasilje. Ker menijo, da brez duhovnikov in božjih hiš ni mogoče izvrševanje vere in bogoslužja, odstranjujejo duhovnike in zapirajo cerkve. V mehiškem delu Kalifornije je v mestu Tia Juana zvezna vlada dala zapreti zadnje cerkev ter jo je pretvorila v poštno poslopje. Ta odlok je izdal zvezni predsednik Rodriguez. Zanimivo je, da je njegova sestra Catalina Rodriguez, ki je globoko verna in pobožna, največ gmotnih sredstev prispevala za popravilo Cerkve in za postavljenje novega lepega velikega oltarja. Ko je doznala za odlok svojega brata, da se mora cerkev zapreti, mu je poslala odločno protestno brzojavko.

Zločini — plod brezboštva in verske mlačnosti. V Zedinjenih državah je nedavno imel v radiu predavanje gospod John Fitzgerald, sodnik najvišjega sodišča v New-Jorku. V svojem govoru je razpravljal o vzrokih vedno bolj naraščajočega zločinstva. Izjavil je naslednje: »S poudarkom bi rad izrazil svoje mnenje, da nobena človeška organizacija, ki dela brez božje pomoči, bodisi osnovna in srednja šola, bodisi visoka šola ali vseučilišče, ne more zatrejti zdaj in v bodočnosti strašnega zločinstva. Prepričan sem, da ima moderno zločinstvo svoj vzrok v modernem brezboštvu. 80 odstotkov vseh zločincev v New-Jorku je starosti ispod 25 let. Nekatero izmed teh zločincev je zapeljalo do zločinov siromaštvo in brezposelnost, največji del vseh zločinov pa je pripisati brezboštvu kot vzroku.«

Pregnan iz Mehike. Ko se je poostril v Mehiki spor med Cerkvijo in državno oblastjo, je moral nadškof Ruiz y Flores, papežev delegat v Mehiki, zapustiti državo. Vlada ga je izgnala, češ, da ni mehiški državljani. To seveda ni res. Svobodomisleci, bodisi framasoni, bodisi radikalni socialisti, se malo brigajo za resnico. Orožje, ki se ga kaj radi poslužujejo, je laž. Tudi v slučaju papeževoga delegata v Mehiki so debelo lagali. Nadškof Ruiz y Flores je bil rojen leta 1861 v Mehiki v škofiji Queretaro. Nedavno je bil v mestu Temascakingo slovesno, otvorjen vodovod. Bilo je veliko udeležencev pri tej otvoritvi, le tisti, ki je omogočil gradnjo vodovoda, ni smel biti navzoč. To je nadškof Ruiz y Flores, ki ga je vlada izgnala kot »neljubega in nevarnega tujca« in ki sedaj živi v Zedinjenih državah. Nadškof je namreč bogato ded-

ščino, ki jo je prejel od svojega očeta, v iznosu 60.000 dolarjev, dal temu mestu za napravo vodovoda. Dal pa je temu mestu zato, ker je v njem preživel svoja detinska leta. Je torej nadškof Ruiz y Flores, mehiški rojak, ne pa tujec, kakor so o njem lažljivo raztrosili v svet framasoni, liberalci in socialisti. Obenem pa dokazuje delovanje tega nadškofa, da je mehiška duhovščina za ljudstvo veliko več storila, kakor so in bodo storili vsi framasoni, liberalci in socialisti!

Rudniška nesreča zahtevala 6 mrtvih.

Dne 29. novembra ob 9. uri dopoldne se je zgodila v rovu »Ojstro« v Hrastniku vsled eksplozije nesreča, ki je zahtevala šest mrtvih žrtev in tri ranjene. Bencinska lokomotiva za premikanje vozičkov je naenkrat s silnim pokom eksplodirala. Takoj je bil z bencinom polito premog v ognju, vnela se je celo obleka nekaterih delavcev in po rovu se je pričel valiti dim z dušičim plinom. Strašna nesreča je bila sicer kratkotrajna, pa je zahtevala 6 smrtnih žrtev in 3 ranjene. Takoj poklicana pomoč je kljub naglici prispela prepozno na mesto nesreče in se je obujanje ponesrečencev z večšo zdravniško roko posrečilo le v treh slučajih, pri ostalih šestih pa je bil ves trud zaman. Pretresljiv je bil pogled na jokajoče žene, otroke in na sorodnike smrtno ponesrečenih rudarjev. Mrtvi so: 32 let stari France Skornšek iz Stare vasi, oče enega otroka; 47letni Martin Drnoz, oče dveh otrok, pristojen v Trbovlje; 35letni Ignac Jazbinšek, oče dveh otrok, doma iz Jurkloštra; 23letni Vinko Špajzer, samec, doma iz Hrastnika; 30letni samski Blaž Arhac iz Razborja pri Loki in 24letni Janko Babič, samec, doma iz Hrastnika. Posebno hudo je prizadet rudar Vincenc Špajzer starejši, ki je izgubil sina Vinka in zeta Skornšeka.

Preiskava je dognala, da je vzrok nesreče zgolj slučaj. Krivda nesreče ne zadene nikogar. Vzrok ognja na motorju bo najbrž slučajen pojav električne iskre na površini užigalnega pokrova motorja. Ta iskra je vnela bencin na razplinjevalcu in potem se bencin v rezervoarju motorja. Take iskre na motorjih pa niso osamljen pojav. Oba motorvodja, ki sta zadnji čas imela opraviti z usodnim motorjem, sta povedala, da so se iskre pojavljale tudi že prej, toda k sreči vedno brez zlih posledic. Takí motorji na bencin so v hrastniških revirjih že od leta 1911, ki imajo vsak približno 12 konjskih sil.

V času nesreče se je nahajalo na bližnjem oddelku 22 ljudi. Ko so tekli ponesrečeni v smrtnem strahu po rovu, jim je nasproti udaril dim in plin, ki jih je pognal nazaj v drugo smer. Tam pa zopet ni bilo izhoda. Tudi tam je bilo polno dima in strašnega plina, ki ga je povzročalo nepopolno gorenje. Nesrečni rudarji so bili kakor v pasti. Vsi izhodi so jim bili zaprti. Razumljivo je, da se jih je morala polastiti razven strahu tudi zmeda, da niso prav